

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอ.....เมือง..... จังหวัด.....ตราด.....
ข้อมูล ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายเรือง ศรีนาราง

๒. เลขประจำตัวประชาชน

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๓๔/๒ หมู่ ๖ ต.ท่ากุ่ม อ.เมืองตราด จ.ตราด

โทรศัพท์ ๐๘๙-๘๓๓๕๑๙๙ Facebook เรือง ศรีนาราง Line ๐๘๙-๘๓๓๕๑๙๙

ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๐๖

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา

- ประกาศนียบัตรวิชาชีพจากสถาบันการศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตร พืชโลก (มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ จ.บุรีรัมย์)
- วิทยาศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ ประธานสภาเกษตรกร

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๓,๓๖๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๕

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ทุเรียน

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๒.๑ การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อป้องกันโรครากเน่าโคนเน่า และการกำจัดแมลงโดยวิธีผสมผสาน (IPM)

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ การลดต้นทุนการผลิต

ฐานเรียนรู้เป็นแปลงเรียนรู้ต้นแบบแบ่งเป็น ฐานเรียนรู้ย่อย ได้แก่ การผสมปุ๋ยใช้เอง การผสมธาตุอาหารรอง เสริมใช้เอง (แคลเซียมโบรอน) และเทคโนโลยีการใส่ปุ๋ยร่วมกับระบบน้ำ

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การผลิตทุเรียนคุณภาพ

เป็นฐานเรียนรู้ที่นำเสนอการจัดการทุเรียนในระยะต่าง ๆ เพื่อการผลิตทุเรียนให้ได้คุณภาพ ตามมาตรฐาน GAP

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การจัดการดินและปุ๋ย

เป็นฐานเรียนรู้ที่นำเสนอเรื่องการจัดการดินและปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และมีการให้บริการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างดิน เพื่อหาปริมาณธาตุอาหารพืช

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ การจัดการโรคและแมลงในทุเรียน

เป็นฐานเรียนรู้ที่นำเสนอเรื่องการจัดการโรคและแมลงศัตรูพืชในแปลงทุเรียน เช่น วิธีการจัดการโรครากเน่าโคนเน่าโดยใช้สารชีวภัณฑ์ การใช้ความร้อน การใช้วิธีกำจัดแมลงโดยวิธีผสมผสาน (IPM) และการผลิตสารชีวภัณฑ์ (เชื้อราไตรโคเดอร์มา) ใช้เอง

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑.๑ การลดต้นทุนการผลิต

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๒.๑ การผลิตทุเรียนคุณภาพ

๔.๒.๒ การจัดการดินและปุ๋ย

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๓.๑ การจัดการโรคและแมลงศัตรูทุเรียน

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร การผลิตทุเรียนคุณภาพ

วัตถุประสงค์หลักสูตร เพื่อการผลิตทุเรียนให้ได้คุณภาพ ตามมาตรฐาน GAP และตรงตามความต้องการของตลาดภายในและภายนอกประเทศ โดยมีวิธีการ ดังนี้

๑. การเลือกพันธุ์ทุเรียนที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
๒. การปลูกและการดูแลทุเรียนระยะต่าง ๆ
๓. การจัดการสวนทุเรียน
๔. การเก็บเกี่ยวในระยะที่เหมาะสม

เนื้อหาการบรรยาย ประกอบด้วย

๑. บรรยายให้ความรู้เรื่องการผลิตทุเรียนคุณภาพ
๒. ศึกษาดูงานเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในพื้นที่และนอกพื้นที่

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรนั้น ได้มีส่วนร่วมโดยได้รับการเชิญเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด ในฐานะประธานสภาเกษตรกร และเข้าร่วมประชุมในระดับอำเภอ ในฐานะประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อร่วมเสนอปัญหา แนวทางการแก้ไข และแนวทางการดำเนินงานในส่วนของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองตราด และได้ร่วมวางแผนบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ โดยมีการเข้าร่วมบูรณาการจัดทำแผนการปฏิบัติงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

- ๑) สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดตราด
- ๒) สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล Depa
- ๓) มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
- ๔) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. ได้มีการวางแผนร่วมกันระหว่างคณะกรรมการศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับอำเภอ คณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่

ระดับอำเภอ และเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ มีการร่วมประชุมเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงาน โดยใช้เวทีการประชุมคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่และเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับอำเภอ เพื่อพูดคุยเกี่ยวกับการดำเนินงาน ปัญหาที่พบจากการดำเนินงาน การพัฒนาศักยภาพ ศพก.และแปลงใหญ่ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา และกำหนดแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน ทั้งนี้มีการจัดทำแผน โดยมีแผนการขับเคลื่อนงาน ดังนี้

๑. การวิเคราะห์และมาตรการลดความเสี่ยงในการพัฒนา ศพก. ที่จะเกิดขึ้น ได้ ดังนี้

ที่	ด้านความเสี่ยง	ผลกระทบที่เกิด	มาตรการลดความเสี่ยง
๑.	ด้านการเงิน	๑. เกษตรกรส่วนใหญ่มีเงินทุนไม่เพียงพอ	๑. ลดต้นทุนการผลิต ๒. จัดหาปัจจัยการผลิตราคาถูก ๓. หาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ
๒.	ด้านการดำเนินงาน	๑. เกษตรกรส่วนใหญ่สูงอายุ (เกษตรกรรุ่นเก่า)	๑. อบรมให้ความรู้มากขึ้น ๒. สร้างการรับรู้เพื่อปรับเปลี่ยนความคิดแบบเดิม ๆ ๓. เชิญชวนคนรุ่นใหม่เข้ามาร่วมดำเนินการและทดแทนคนรุ่นเก่า
๓.	ด้านตลาด	๑. ขายไม่ได้ราคาเท่าที่ควร ๒. เกษตรไม่สามารถคัดเกรดผลิตได้เอง ๓. การเข้าถึงตลาดมูลค่าสูงมีน้อย/ขาดองค์ความรู้และความชัดเจนในการพัฒนา	๑. หาช่องทางตลาดใหม่ ๆ เช่น การขายตรงในรูปแบบตลาดออนไลน์ การออกบูทแสดงสินค้า ๒. สร้างการรับรู้การบริหารจัดการผลผลิตด้วยการคัดเกรด เพื่อให้สามารถจำหน่ายผลผลิตได้ในราคายุติธรรม ๓. หน่วยงานภาครัฐช่วยจัดหาตลาดและขยายตลาดมูลค่าสูง ๔. ส่งเสริมการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) และส่งเสริมการใช้ตราสัญลักษณ์ GI เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต
๔.	ด้านเทคโนโลยี	๑. เกษตรกรรุ่นเก่าขาดความเข้าใจและการเข้าถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่ ๒. เกษตรกรขาดองค์ความรู้เรื่องเทคโนโลยีใหม่ ๆ	๑. สร้างการรับรู้/อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ๒. หน่วยงานภาครัฐจัดหาและสนับสนุนองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ
๕.	ด้านสิ่งแวดล้อม	๑. การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ	๑. สร้างการรับรู้วิธีการปรับตัวและรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ

ที่	ด้านความเสี่ยง	ผลกระทบที่เกิด	มาตรการลดความเสี่ยง
			๒. หน่วยงานภาครัฐสนับสนุนองค์ความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อลดความเสียหายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ
๖.	ด้านการเมืองและกฎระเบียบ	๑. การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและนโยบายต่าง ๆ	๑. มีนโยบายกลางเมื่อเปลี่ยนแปลงผู้บริหารนโยบายเดิมยังคงอยู่ ๒. มีนโยบายรองรับ เพื่ออำนวยความสะดวกให้การบริหารจัดการที่รวดเร็ว

๒. การพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
ปี พ.ศ. ๒๕๖๘ มีประเด็นดังนี้

ประเด็น		มี	ไม่มี
๑.๑ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์			
๑) กลุ่มเป้าหมาย เลือกบุคคลเป้าหมายที่มาใช้บริการและเรียนรู้ใน ศพก.			
	เกษตรกรในชุมชน	✓	
	เกษตรกรนอกชุมชน	✓	
	ประชาชนทั่วไป	✓	
	นักเรียน นักศึกษา ที่สนใจด้านเกษตร ของ ศพก.นั้น		✓
	อื่น ๆ ระบุ.....		
๒) วัตถุประสงค์ของ ศพก.			
	เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร	✓	
	เพื่อเพิ่มทักษะการผลิตสินค้าเกษตร	✓	
	เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืน	✓	
	เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร	✓	
	อื่น ๆ ระบุ		
๑.๒ สถานที่และจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน			
๑) สถานที่ตั้ง			
	สะดวกเข้าถึงง่าย	✓	
	การคมนาคมสะดวก	✓	
	ใกล้ชุมชน	✓	
	อื่น ๆ ระบุ		
๒) โครงสร้างพื้นฐานมีความพร้อมในการรองรับผู้เข้าไปเรียนรู้			
	ศาลาเรียนรู้	✓	
	สื่อที่ใช้ในการเรียนรู้	✓	
	ห้องน้ำ	✓	

ประเด็น		มี	ไม่มี
	โต๊ะ – เก้าอี้	✓	
	อื่น ๆ ระบุ เครื่องเสียง	✓	
๑.๓ พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ ประกอบด้วย			
	ออกแบบหลักสูตรที่ครอบคลุมเนื้อหาที่จำเป็นสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	✓	
	พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร โดยเน้นที่เทคนิคการผลิตที่ทันสมัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	✓	
	จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่เข้าใจง่ายและครอบคลุม	✓	
	จัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงานเพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การบรรยาย การสาธิต การฝึกปฏิบัติ	✓	
๑.๔ สร้างเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญและวิทยากรร่วมในการถ่ายทอดความรู้			
	เชิญผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันการศึกษา ภาครัฐ และภาคเอกชน มาเป็นวิทยากรร่วม	✓	
	สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และทรัพยากร	✓	
	ร่วมมือกับเกษตรกรผู้ประสบความสำเร็จเพื่อเป็นแบบอย่าง และให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรรายอื่น	✓	
๑.๕ จัดกิจกรรมการเรียนรู้			
	จัดการฝึกอบรม หลักสูตรระยะสั้น และกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	✓	
	จัดการศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ	✓	
๑.๖ การให้คำปรึกษาและการสนับสนุน			
	ให้คำปรึกษาและการสนับสนุนด้านเทคนิคแก่เกษตรกรผ่านทางสื่อออนไลน์ หรือการเยี่ยมชมในพื้นที่	✓	
	จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรเพื่ออำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนความรู้และการแก้ไขปัญหา		✓
๑.๗ การวิจัยและพัฒนา			
	ดำเนินการวิจัยและพัฒนาเทคนิคการผลิตใหม่ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และผลผลิต	✓	
	ทดลองและประเมินเทคโนโลยีการเกษตรใหม่ ๆ เพื่อแนะนำให้เกษตรกร		✓
๑.๘ ประเมินผลและปรับปรุง			
	ประเมินผลการดำเนินงานของ ศพก. เป็นประจำ เพื่อระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของศูนย์	✓	
	ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมเป็นประจำ เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและกิจกรรม	✓	
	รวบรวมข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมเพื่อพัฒนาศูนย์เรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	✓	

ประเด็น		มี	ไม่มี
	ปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมและบริการให้สอดคล้อง กับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของเกษตรกร	✓	
๑.๙ การตลาดและการประชาสัมพันธ์			
	ประชาสัมพันธ์ศูนย์เรียนรู้และหลักสูตรการฝึกอบรมผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ เว็บไซต์ และการประชาสัมพันธ์ในชุมชน	✓	
	สร้างความร่วมมือกับสถาบันเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขยายเครือข่ายและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย	✓	
	จัดกิจกรรมส่งเสริมการเกษตร เช่น งานแสดงสินค้าและการแข่งขัน เพื่อดึงดูดเกษตรกรและส่งเสริมการใช้บริการของศูนย์เรียนรู้	✓	

๓. การวางแผนพัฒนาการศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

วัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพ ศพก. โดยให้เกษตรกรต้นแบบวางแผนพัฒนา ศพก. เริ่มจากการมองเกษตรกรในชุมชน ลูกค้าผู้มาใช้บริการ ศพก. สินค้า การวางแผนจัดการ Supply Chain การจัดการเรียนรู้ แพลตฟอร์ม เรียนรู้ ฐานเรียนรู้ การจัดการเครือข่าย โดยการใช้เครื่องมือ Model Canvas

Model Canvas				
๑. ลูกค้าของเราคือใคร กลุ่มไหน : เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน อยู่ที่ไหน : ในพื้นที่อำเภอ	๒. ลูกค้าต้องการเรียนรู้/การใช้บริการอะไร : การจัดการสวนทุเรียนแบบครบวงจรและการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ	๓. จะสื่อสาร เชื่อมโยงและประชาสัมพันธ์กับลูกค้าอย่างไร : ผ่านแอปพลิเคชัน Line Facebook สำนักงานเกษตรอำเภอ และการแจ้งเป็นหนังสือราชการ	๔. ทำอย่างไรให้ลูกค้ามาใช้บริการเราอีกครั้ง : - ทำให้เห็นว่าแปลงต้นแบบสามารถช่วยแก้ไขปัญหาที่เกษตรกรกำลังเผชิญอยู่ เช่น โรค แมลง การบริหารจัดการสวน - จัดกิจกรรมให้เกษตรกรเข้ามาเยี่ยมชมแปลงต้นแบบ - สาธิตการปฏิบัติงานจริงและให้เกษตรกรแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	
๕. ศพก. เรามีจุดเด่นอะไร : สมาชิก ศพก. มีความเข้มแข็ง เกษตรกรต้นแบบ มีความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้ เกษตรกต้นแบบ สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรทั่วไป	๖. การจัดการปัจจัยการผลิต (ดิน/น้ำ/พันธุ์/วัตถุดิบ/ทรัพยากร-ธรรมชาติ) : - ลดต้นทุนการผลิต มี การตรวจวิเคราะห์ดิน น้ำ pH ของดินและธาตุอาหารเพื่อใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน - ให้ความรู้เรื่องการใช้น้ำพันธุ์ดีและการกักเก็บน้ำ	๗. การผลิตให้ได้ผลดีมีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน มีมาตรฐาน : GAP การทำเกษตรที่เหมาะสม เกือบเกี่ยวผลผลิตที่มีคุณภาพ ใช้สารเคมีอย่างถูกต้องเหมาะสม ไม่ใช้สารเคมีต้องห้าม และลดการใช้สารเคมี	๘. การแปรรูปหรือเพิ่มมูลค่าจะทำอะไรได้บ้าง : การพัฒนาสินค้าเกษตรในพื้นที่สู่การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)	๙. มีช่องทางสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ ศพก. และการตลาด มีช่องทางใดบ้าง : Line Facebook Youtube หรือสื่อออนไลน์ต่างๆ ผู้นำชุมชนและหน่วยงานราชการ
ความรู้ / ข้อมูลที่ต้องการเพิ่มเติม				

๑๐. ความรู้เรื่องอะไร : การทำการเกษตรแบบ Smart Farming และเกษตรแม่นยำสูง (Precision Agriculture)	๑๑. หาความรู้ได้จาก : ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
ควรสร้างเครือข่ายกับใคร ? อย่างไร ?	
๑๒. เครือข่ายเกษตรกร : เกษตรกรแปลงใหญ่ที่ปลูกพืชชนิดเดียวกัน. ในอำเภอเมืองและ Smart Farmer หรือเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการผลิตทุเรียน	๑๓. วิทยากรภายนอกมีหรือไม่ : มี เช่น อ.สุเทพ สหายา ๑๔. หน่วยงาน /องค์กรต่าง ๆ : หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน เช่น มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นต้น

แผนพัฒนา ศพก. อำเภอ....เมือง.....จังหวัด....ตราด.....

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ประเด็นการพัฒนา	เป้าหมาย	พ.ศ.๒๕๖๗			พ.ศ. ๒๕๖๘								
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1. การวิเคราะห์ศักยภาพ 1) วิเคราะห์เพื่อกำหนดแผนการพัฒนา ศพก. 2) วิเคราะห์เพื่อการพัฒนาศูนย์เครือข่าย	ศพก.หลัก 2 ศูนย์			↔									
2.การพัฒนาศักยภาพ ศพก. และศูนย์เครือข่าย 1) จัดทำแผนการพัฒนา ศพก. 2) ปรับปรุงฐานเรียนรู้ 3) การปรับปรุงแปลงเรียนรู้ 4) การปรับปรุง/จัดทำ/ข้อมูลประจำ ศพก. 5) พัฒนาศูนย์เครือข่าย 6) คณะกรรมการ ศพก.	ศพก.หลัก ศพก.หลัก ศพก.หลัก ศพก.หลัก 2 ศูนย์				↔		↔	↔	↔				
3.การให้บริการของ ศพก. 1) การให้บริการข้อมูลข่าวสาร 2) การให้บริการด้านการเกษตร 3) การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน	ศพก.หลัก	←					→						

ประเด็นการพัฒนา	เป้าหมาย	พ.ศ.๒๕๖๗			พ.ศ. ๒๕๖๘								
4.การอบรมเกษตรกร	ศพก.หลัก			↔		↔							

5.ประสานงานวิจัย / วิชาการ นวัตกรรม	ศวก.หลัก			←			→						
6.การสนับสนุนเพิ่มเติมเพื่อ ขับเคลื่อน ศวก.(รัฐ/เอกชน/ ชุมชน)	ศวก.หลัก			←			→						
7.ติดตามประเมินผลและ รายงาน	ศวก.หลัก			←			→						

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร (ศวก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้
ใน ศวก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำ
การเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจในการเปลี่ยนแปลงการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการและ
เทคโนโลยี มาจากความต้องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน และเพิ่มผลผลิต การนำเทคโนโลยีและ
หลักการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการเกษตร ช่วยให้เราสามารถวางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลด
ความเสี่ยงจากศัตรูพืชและภัยธรรมชาติ เพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิต และเพิ่มโอกาสในการแข่งขันในตลาด

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำ
เทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาหรือความท้าทายที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยี
นวัตกรรมมาใช้ เนื่องจาก ขนาดพื้นที่ในการเกษตรมีพื้นที่กว้าง ส่งผลให้ต้องมีการใช้แรงงานเป็นจำนวนมาก
ประกอบกับสภาพอากาศในปัจจุบันมีความผันผวนสูง ในบางปีอุณหภูมิสูง ฝนตกน้อย ส่งผลให้เกิดภาวะขาดแคลน
น้ำ และก่อให้เกิดปัญหาเรื่องโรคและแมลงที่รุนแรงขึ้น และยังมีปัญหภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น ราคา
ปัจจัยการผลิตสูง ราคาผลผลิตที่ผันผวน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีและความรู้ทางวิชาการเข้ามาใช้
ในการจัดการแปลง เพื่อให้สามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในแปลงให้เห็นผลได้อย่างรวดเร็ว แม่นยำ ไม่ส่งผล
กระทบต่อปริมาณและคุณภาพของผลผลิต และสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ ตัวอย่างเทคโนโลยีที่นำมาใช้ เช่น
การใช้เครื่องแอร์บัสพ่นยา การใช้เครื่องตัดหญ้า การใช้ระบบให้น้ำอัตโนมัติ การใช้สารชีวภัณฑ์ การใช้ปุ๋ยตามค่า
วิเคราะห์ดิน

๑.๒ รายละเอียดของการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้
ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การใช้ระบบน้ำอัจฉริยะ เป็นระบบให้น้ำควบคุมด้วยเซนเซอร์และระบบอัตโนมัติ จะช่วยให้การให้น้ำเป็นไป
อย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามความต้องการของต้นทุเรียน ซึ่งช่วยลดการใช้น้ำและประหยัดพลังงาน โดยได้มีการติดตั้ง
ระบบการให้น้ำอัจฉริยะในสวน จำนวน ๑ จุด สามารถครอบคลุมการให้น้ำในแปลงทั้งหมด ๕ ไร่

๒) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เมื่อเสร็จสิ้นฤดูกาลเก็บเกี่ยวจะทำการเก็บดินเพื่อส่งตรวจวิเคราะห์เพื่อหาปริมาณธาตุอาหารที่เหมาะสม เพื่อวางแผนการใช้ปุ๋ยในปริมาณที่ถูกต้อง เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ต้นทุเรียนได้รับธาตุอาหารที่เพียงพอต่อการเจริญเติบโต และลดการใช้เกินความจำเป็น

๓) การจัดการศัตรูพืชอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการใช้สารชีวภัณฑ์และการสลักกลุ่มสารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ซึ่งช่วยลดการใช้สารเคมีและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และลดการดื้อสารเคมีของศัตรูพืช

๑.๓ อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

- ๑) การเลือกสายพันธุ์ที่เหมาะสม โดยเลือกปลูกสายพันธุ์ทุเรียนที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และเป็นที่ต้องการของตลาด ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสในการสร้างผลผลิตที่มีปริมาณและคุณภาพ เลือกต้นพันธุ์ที่แข็งแรง สมบูรณ์ ปราศจากโรค และแมลง ทำให้ลดความเสี่ยงและลดความเสียหายจากศัตรูพืช
- ๒) สภาพพื้นที่ ปรับพื้นที่ให้มีความสม่ำเสมอ หรือมีความลาดเอียงเล็กน้อย เพื่อช่วยในการระบายน้ำ และมีการปรับปรุงคุณภาพดิน โดยการใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก สารปรับสภาพดิน หรืออินทรีย์วัตถุอื่น ๆ เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน
- ๓) การปลูก โดยการปลูกในระยะปลูกที่เหมาะสมสำหรับทุเรียน คือ ๘x๘ เมตร ใช้หญ้าคลุมโคนเพื่อรักษาความชื้น ให้น้ำอย่างพอเหมาะตามความต้องการของทุเรียนในช่วงต่าง ๆ
- ๔) การดูแลรักษา ใส่ปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมีอย่างเหมาะสม เพื่อเสริมธาตุอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโต ตัดแต่งกิ่งที่ไม่สมบูรณ์ กิ่งที่เป็นโรค หรือกิ่งที่แย่งอาหารจากกิ่งที่ต้องการ เพื่อให้ต้นทุเรียนได้รับแสงแดดอย่างทั่วถึง และมีการถ่ายเทอากาศที่ดี มีการกำจัดวัชพืชรอบโคนต้น เพื่อลดการแย่งน้ำและธาตุอาหารของทุเรียน มีการจัดการน้ำโดยควบคุมปริมาณน้ำให้เหมาะสม ไม่มากหรือน้อยเกินไปจนทำให้เกิดน้ำท่วมขัง หรือทำให้ต้นทุเรียนขาดน้ำ
- ๕) การจัดการธาตุอาหาร มีการใส่ปุ๋ยทางดินและพ่นปุ๋ยทางใบ เพื่อเสริมธาตุอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตและออกดอกติดผล และหลังฤดูกาลผลิต จะเก็บตัวอย่างดินตรวจวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบปริมาณธาตุอาหารในดินและใบ และปรับปรุงการใส่ปุ๋ยให้เหมาะสม
- ๖) การป้องกันโรคและแมลง สำรวจสวนทุเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อตรวจหาโรคและแมลงที่อาจเข้าทำลาย เมื่อพบการเข้าทำลายให้ดำเนินการแก้ไขทันที นอกจากนี้ยังมีการนำสารชีวภัณฑ์มาใช้ร่วมกับสารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช และใช้วิธีตัดแต่งกิ่งให้โปร่ง เพื่อลดการสะสมของโรคและแมลงศัตรูพืช รวมทั้งช่วยให้แปลงสะอาดและปราศจากโรค

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ทุเรียนหมอนทอง..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๔๒-๐-๐.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒)-..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....-.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓)-..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....-.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

- ๒.๑)-..... จำนวน.....-.....(หน่วย.....)
- ๒.๒)-..... จำนวน.....-.....(หน่วย.....)
- ๒.๓)-..... จำนวน.....-.....(หน่วย.....)
- ๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย
- ๓.๑)-..... จำนวน.....-.....(ตัว)
- ๓.๒)-..... จำนวน.....-.....(ตัว)
- ๓.๓)-..... จำนวน.....-.....(ตัว)
- ๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย
- ๔.๑)-..... จำนวน.....-.....(หน่วย.....)
- ๔.๒)-..... จำนวน.....-.....(หน่วย.....)
- ๔.๓)-..... จำนวน.....-.....(หน่วย.....)
- ๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)
- ๑) สินค้า.....ทุเรียน.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้
- ๑.๑) ค่าปุ๋ยเคมี เป็นเงิน.....๕,๕๐๐.....บาท/ไร่
- ๑.๒) ค่ายากำจัดศัตรูพืช เป็นเงิน.....๘,๐๐๐.....บาท/ไร่
- ๑.๓) ค่ายากำจัดวัชพืช เป็นเงิน.....๒,๕๐๐.....บาท/ไร่
- ๑.๔) ค่าแรงงาน เป็นเงิน.....๑๑,๐๐๐.....บาท/ไร่
- ๑.๕) ค่าเชื้อเพลิง เป็นเงิน.....๒,๓๐๐.....บาท/ไร่
- ๑.๖) ค่าวัสดุ เป็นเงิน.....๓,๐๐๐.....บาท/ไร่
- รวมต้นทุนการผลิต๓๒,๓๐๐.....บาท/ไร่
- รายได้๘๐,๐๐๐.....บาท/ไร่
- ๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรต้นแบบ มีดังนี้
- ๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)
- ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....
- เฉลี่ยรายได้วันละ.....-.....บาท/วัน
- ๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)
- ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....
- เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....-.....บาท/สัปดาห์
- ๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
- ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....
- เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....-.....บาท/เดือน
- ๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
- ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ทุเรียน.....
- เฉลี่ยรายได้ปีละ.....บาท/ปี
- ๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑) เป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร และสามารถพัฒนาเป็นแหล่งศึกษา ดูงานและเรียนรู้เทคโนโลยี เป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเกษตรกรทั่วไปทั้งในและนอกชุมชน

๒) เป็นศูนย์กลางการให้บริการและข้อมูลข่าวสารให้กับเกษตรกรในชุมชน ในเรื่องของเทคโนโลยีใหม่ๆ การตลาดและการบริหารจัดการสวนทุเรียน

๓) เป็นศูนย์กลางในการรวมกลุ่มของเกษตรกรในชุมชน เพื่อให้เกษตรกรในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้ยั่งยืน

๔) เป็นศูนย์เรียนรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนทางการเกษตร เกษตรกรสามารถนำความรู้และเทคโนโลยีที่ได้รับจากศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรไปปรับใช้ในการเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต

๕) เป็นศูนย์กลางการบูรณาการการทำงาน เพื่อประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน ชุมชน ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาภาคการเกษตรในชุมชนให้ยั่งยืน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การใช้สารชีวภัณฑ์มีส่วนสำคัญในการรักษาสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยช่วยลดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อระบบนิเวศ ลดมลพิษทางดินและน้ำ เนื่องจากสารชีวภัณฑ์เป็นสารที่ได้จากธรรมชาติ เช่น จุลินทรีย์ จึงมีความเป็นพิษต่อมนุษย์และสัตว์เลี้ยวต่ำ ลดการสะสมของสารเคมีในดิน น้ำ และอากาศ ทำให้สิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ได้รับผลกระทบน้อยลง และช่วยลดการดื้อยาของศัตรูพืช ทำให้การควบคุมศัตรูพืชมีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากขึ้น และส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพ โดยช่วยเพิ่มจำนวนจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ในดิน ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์และมีชีวิตมากขึ้น ซึ่งส่งผลดีต่อการเจริญเติบโตของพืชและห่วงโซ่อาหาร ช่วยลดผลกระทบต่อแมลงที่เป็นประโยชน์ เช่น ผีเสื้อ แมลงผสมเกสร ซึ่งมีความสำคัญต่อระบบนิเวศ บางชนิดสามารถช่วยบำบัดน้ำเสีย และลดการปนเปื้อนของสารเคมีในแหล่งน้ำ ทำให้คุณภาพน้ำดีขึ้น

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑) ประโยชน์ด้านการจัดการน้ำ การทำสวนทุเรียนสามารถส่งเสริมการจัดการน้ำและดินอย่างยั่งยืนได้ โดยการปรับปรุงโครงสร้างดิน การเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน และการใช้ระบบน้ำที่เหมาะสม เช่น การให้น้ำแบบประหยัด การใช้วัสดุคลุมดินเพื่อรักษาความชื้นและลดการระเหยของน้ำ

๒) การใช้ปุ๋ยและยาอย่างเหมาะสม สามารถลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้ โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การใช้สารชีวภัณฑ์ การลดปริมาณการใช้สารเคมี และการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๓) การปลูกพืชแซมในสวนทุเรียน เช่น ไม้ป่า พืชสมุนไพร สามารถเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพในสวน ช่วยลดการระบาดของศัตรูพืช และเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร

๔) การสร้างระบบนิเวศที่สมดุล สามารถสร้างได้ โดยการปลูกพืชหลากหลายชนิด การอนุรักษ์แหล่งน้ำ การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน และการสร้างความหลากหลายทางชีวภาพในสวน

๕) การลดการใช้สารเคมี การทำสวนทุเรียนโดยเน้นการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน การใช้สารชีวภัณฑ์ และการส่งเสริมระบบนิเวศที่สมดุล สามารถช่วยลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร ซึ่งจะส่งผลดีต่อสุขภาพของเกษตรกรและผู้บริโภค รวมถึงสิ่งแวดล้อม

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

สามารถเป็นจุดถ่ายทอดความรู้ และศึกษาดูงาน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

เป็นตัวแทนเกษตรกรในการนำเสนอปัญหาเข้าที่ประชุมสภาเกษตรกร และที่ประชุมร่วมกับหน่วยงานด้านการเกษตรในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับเขต และระดับประเทศ

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร ดังนี้

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

๑) การเป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๒) การเป็นวิทยากรในหน่วยงานรัฐ

๓) การใช้สื่อออนไลน์/ สื่อชุมชน ในการแบ่งปันความรู้

๔) การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ด้านรายได้เกษตรกรมีความรู้เพิ่มมากขึ้น สามารถนำไปปรับปรุงพัฒนาจนมีรายได้เพิ่มขึ้น ด้านต้นทุน สามารถลดต้นทุนลงได้ คุณภาพผลผลิตเพิ่มขึ้น มีความรู้และทักษะในการวางแผนการผลิต มีความรู้เรื่องการตลาดและการแปรรูป สิ่งแวดล้อมดีขึ้นจากการลดการใช้สารเคมีในพื้นที่ การรักษาสมดุลของระบบนิเวศในสวน โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และสารชีวภัณฑ์

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

๑) ทำงานร่วมกับชุมชนผ่านการจัดตั้งกลุ่มและแปลงใหญ่ โดยก่อตั้งกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ทุเรียนตำบลท่ากุ่ม - เนินทราย และส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตทุเรียนคุณภาพ พร้อมขอรับรอง GAP พัฒนาศักยภาพสมาชิกผ่านกิจกรรมกลุ่ม เช่น ฝึกอบรม ดูงาน และประชุมแผนการผลิต

๒) การมีบทบาทในองค์กรเกษตรระดับพื้นที่ โดยเป็นสมาชิกสภาเกษตรกรระดับอำเภอ เป็นประธานสภาเกษตรกรจังหวัดตราด ทำหน้าที่เป็นปากเสียงให้กับเกษตรกร นำปัญหาของชาวสวนเข้าสู่การแก้ไขเชิงนโยบาย เสนอแนวทางแก้ปัญหา เช่น การแปรรูปผลผลิตตกเกรด การบริหารจัดการน้ำ การแก้ไขราคาผลผลิตตกต่ำ

๓) ถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกรในชุมชน โดยเป็นศูนย์เรียนรู้ที่เปิดให้เกษตรกรได้เข้ามาเรียนรู้การผลิตทุเรียนคุณภาพ การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เป็นต้น

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑) เป็นผู้นำการจัดการความรู้ทางการเกษตร โดยได้ถ่ายทอดความรู้การผลิตทุเรียนคุณภาพครบวงจร ตั้งแต่ต้นน้ำ – ปลายน้ำ โดยใช้สวนของตนเองเป็นแปลงเรียนรู้จริง สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้สนใจถ่ายทอดเทคโนโลยี เช่น การจัดการดิน น้ำ ปุ๋ย การใช้สารชีวภัณฑ์ และการใช้เครื่องจักรกลในสวน

๒) ผู้นำด้านส่งเสริมแนวคิด “ตลาดนำการผลิต” มีการส่งเสริมให้มีการรับซื้อผลผลิตคุณภาพจากเกษตรกร โดยส่งเสริมให้ผลิตทุเรียนตามมาตรฐาน GAP และพัฒนาและแนะนำช่องทางแปรรูปทุเรียนเพื่อเพิ่มมูลค่า

๓) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการเชื่อมโยงกับสำนักงานเกษตรอำเภอ จังหวัด กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร และสนับสนุนให้เกษตรกรในชุมชนเข้าถึงองค์ความรู้และงบประมาณจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน โดยทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างภาครัฐและเกษตรกรในพื้นที่ เช่น การส่งเสริมเกษตรกรประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๔) เป็นผู้นำเครือข่ายแปลงใหญ่ระดับอำเภอ/จังหวัด เพื่อเป็นตัวแทนในการร่วมพัฒนาแผนการผลิต การตลาด และการจัดการแบบกลุ่มให้เกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

๕) ส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับครอบครัว ชุมชน โดยถ่ายทอดความรู้สู่รุ่นลูกหลาน สร้างพื้นที่เรียนรู้ให้เยาวชน และเกษตรกรทั่วไป และพัฒนาแปลงไม้ป่านุรักษ์เป็นพื้นที่เรียนรู้ธรรมชาติควบคู่กับเกษตรกรรม

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

๑) ภาคภูมิใจที่ได้เป็นเกษตรกรต้นแบบอย่างแท้จริง โดยสามารถเป็นต้นแบบให้แก่เกษตรกรรายอื่น ๆ ในด้านความมุ่งมั่น ตั้งใจ ความมานะอดทน จนสามารถประสบความสำเร็จในการทำการเกษตรได้ โดยเริ่มจากการพัฒนาอาชีพเกษตรกรจากศูนย์จนประสบความสำเร็จ มีรายได้มั่นคง

๒) สามารถสร้างระบบการผลิตที่มีประสิทธิภาพและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีการใช้นวัตกรรม เช่น ระบบน้ำอัจฉริยะ การใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อควบคุมโรคพืช การใช้เทคโนโลยีเครื่องมือจักรกลในการบริหารจัดการสวน และการผลิตตามมาตรฐาน GAP

๓) เป็นแบบอย่างของเกษตรกรยุคใหม่ (Smart farmer) ในการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในพื้นที่จริง และมีการบริหารจัดการสวนอย่างมืออาชีพ ทั้งในด้านการผลิต การตลาด และการจัดการต้นทุน

๔) สามารถส่งต่อความรู้และคุณค่าให้แก่ลูกหลานและชุมชนได้ โดยมีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนในพื้นที่ และจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการปลูกทุเรียนให้ได้คุณภาพอย่างต่อเนื่อง

๕) สามารถยกระดับตนเองเป็นแหล่งเรียนรู้ให้ผู้อื่น โดยได้รับการยอมรับจากหน่วยงานรัฐหลายแห่ง เป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องการจัดการสวนทุเรียนแบบครบวงจร

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

นายเรือง ศรีนาราง มีการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ดังนี้

การแก้ไขปัญหาด้านพืช

- ประธานคณะทำงานด้านพืชสวนและพืชไร่ ของสภาเกษตรกรจังหวัดตราด
- ตัวแทนเกษตรกรเข้าประชุมการจัดเก็บข้อมูลด้านการเกษตรและความเข้าใจเรื่อง ประชาคมอาเซียน
- เป็นตัวแทนฝ่ายผลไม้ ทุเรียน เข้าร่วมประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาผลไม้ของกรมวิชาการเกษตร
- คณะทำงานจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม สภาเกษตรกรจังหวัดตราด
- คณะทำงานการประชุมวางแผนแก้ไขปัญหาผลไม้ ร่วมกับทุกหน่วยงานราชการและส่วนท้องถิ่น

- จัดทำข้อเสนอการพัฒนาคุณภาพผลไม้ เพื่อยกระดับราคาตามแนวทาง GAP

การแก้ไขปัญหาด้านน้ำ

- เข้าร่วมประชุมการบริหารจัดการน้ำระดับประเทศ โดย กรมชลประทาน

- คณะทำงานด้านเกษตรอินทรีย์และเศรษฐกิจพอเพียง การบริหารจัดการน้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สภาเกษตรกรจังหวัดตราด
- จัดทำข้อเสนอแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่ของเกษตรกร เนื่องจากมีพื้นที่การปลูกผลไม้เพิ่มขึ้น

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

๒.๑) ให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน วัด โรงเรียน และหน่วยงานต่างๆ ที่อยู่ในพื้นที่ และให้การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ทั้งในหมู่บ้านและตำบล

๒.๒) ทูลเกล้าฯ ถวายเงิน โดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท ณ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านท่ากุ่ม ตำบลท่ากุ่ม อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด

๒.๓) เป็นประธานสถานศึกษา

๒.๔) มอบทุนการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียนปีละ ๒ ทุน ทุนละ ๑,๐๐๐ บาท

๒.๕) สนับสนุนเงินให้กับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านท่ากุ่ม จำนวน ๕,๐๐๐ บาท สำหรับทำขึ้นวางเชื้อราไตรโคเดอร์มา

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

แนวคิดในการทำงาน คือ ทำจริง ต่อยอด พัฒนา ส่งต่อ หมายถึง ทำงานด้วยการปฏิบัติจริง มีความมุ่งมั่นตั้งใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย พร้อมทั้งต่อยอดความรู้ต่าง ๆ ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้จากผู้อื่นมาปฏิบัติและปรับปรุงให้เหมาะสมกับพื้นที่ ควบคู่ไปกับการพัฒนาตนเองโดยเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอเพื่อส่งต่อความรู้ ประสบการณ์ และองค์ความรู้สู่เกษตรกรผู้สนใจ และชุมชนต่อไป

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

- ๑) นางสาวน้ำทิพย์ รัชมีธชัย นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- ๒) นางนิภาวรรณ ศรีประดิษฐ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

การสัมภาษณ์

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก
อำเภอ ...เมืองตราด..... จังหวัดตราด.....

ชื่อศูนย์: ...แปลงใหญ่ทุเรียนตำบลท่ากุ่ม – เนินทราย..... อำเภอ...เมือง..... จังหวัด.....ตราด.....

สินค้าหลัก: ...ทุเรียน.....

พื้นที่เป้าหมาย :๑๒๔..... ไร่

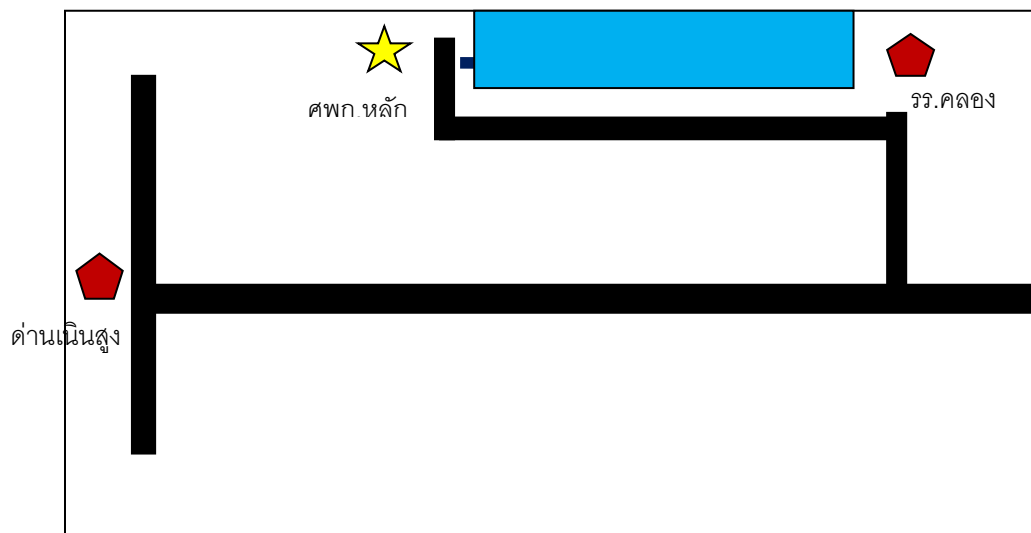
เกษตรกรเป้าหมาย :๗๔..... ราย

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่๓๔/๒..... หมู่ที่.....๖..... ตำบล...ท่ากุ่ม..... อำเภอ...เมือง..... จังหวัด...ตราด.....

พิกัด: Latitude๑๒.๓๔๕๗๘๙..... Longitude ...๑๐๒.๖๒๓๐๐๔.....

X...๒๔๑๕๐๙.. Y.....๑๓๖๕๙๓๗..... zone๔๘ P...

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : ...นายเรือง.....ศรีนาราง..... อายุ ..๖๒... ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่.....๓๔/๒..... หมู่ที่.....๖..... ตำบล...ท่ากุ่ม..... อำเภอ...เมือง..... จังหวัด.....ตราด.....

เบอร์โทรศัพท์: ...๐๘๙-๘๓๓๕๑๙๙.....

ศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

อำเภอเมืองตราดจังหวัดตราด

ชื่อ:แปลงใหญ่ทุเรียนตำบลขำราก

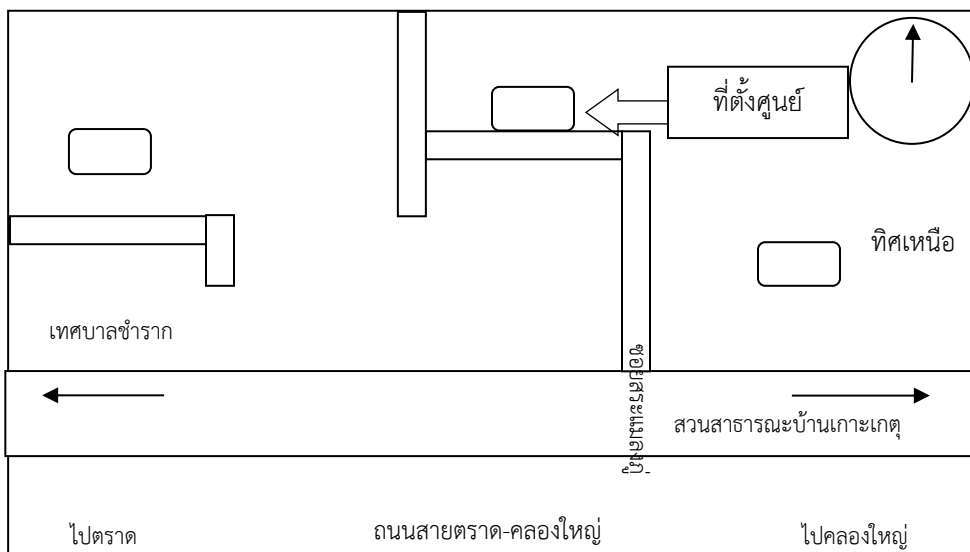
ประเภท/กิจกรรมหลัก:การใช้เทคโนโลยีเพื่อลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไม้ผล (ทุเรียน)

สถานที่ตั้ง: ๗๙ หมู่ที่๑ ตำบลขำราก อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด

พิกัด : Zone ๔๘ X๒๔๗๐๕๐ Y๑๓๔๘๖๗๘

แผนที่ตั้ง

แผนที่ตั้ง

ชื่อเกษตรกรต้นแบบเจ้าของแปลงเรียนรู้/ผู้ประสานงาน : นางสาวเพชรรัตน์ ประเวช (ประธานกลุ่ม)

เลขบัตรประชาชน : ๓๒๓๐๑๐๐๓๕๒๘๖๖

ที่อยู่ : ๕๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลขำราก อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๘-๕๐๔๖๔๓๗